

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 28.01.2026
FU-sak: 1/26		Arkivsaknr.:

Søknader og finansierte prosjekt, Forskningsrådet og EU 2025

Bakgrunn

Forskningsutvalget får jevnlig oversikter over status for eksternt finansiert virksomhet, jamfør utvalgets mandat. Dette dokumentet oppsummerer resultater for 2025 fra de to største finansieringskildene, NFR og EU.

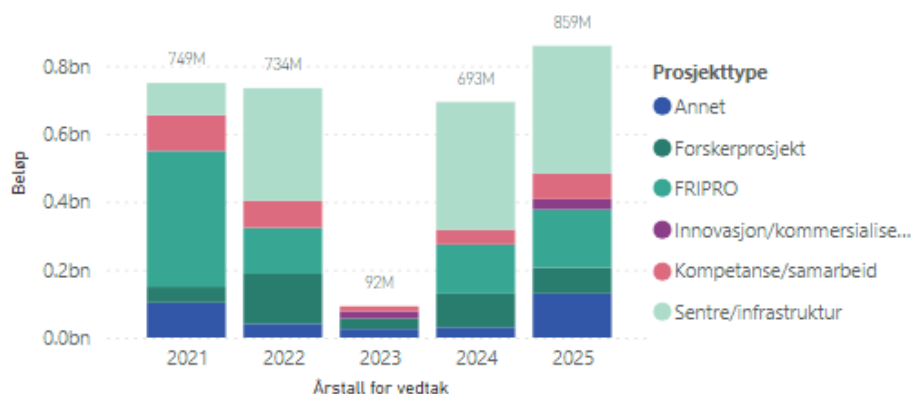
I 2025 utarbeidet Forskningsutvalget rapporten [Styrk UiB](#), som ble lagt fram for universitetsstyret 8. mai ([sak 32/25](#)). Rapporten tok utgangspunkt i endrede rammevilkår i Universitets- og høyskolesektoren, og pekte på utfordringer for den eksternt finansierte forskningen ved Universitetet i Bergen. Rapporten viste at UiB hadde hatt realnedgang i den eksternt finansierte virksomheten de siste to årene. Den konkluderte blant annet med behov for økt mobilisering til utlysninger av forskningsmidler, og styrket kvalitet i søknadene, i for å ivareta et høyt internasjonalt nivå i forskning, og å være blant de fremste i Norge. Oppfølging av rapporten har hatt særlig fokus på mobilisering i søknadsrunder.

Foreløpig økonomirapport for 2025 viser at den eksternt finansierte virksomheten som ble regnskapsført i 2025, var ca 5 prosent lavere enn i 2024. Det er fortsatt behov for å styrke deltakelsen i utlysninger.

Tallene fra Forskningsrådet og EU viser at søknad til Horisont Europa og til forskningsrådets senterordninger har økt, mens søknad til FRIPRO er redusert. I 2025 har UiB fått økt tilsagn om nye forskningsmidler fra Forskningsrådet, mens uttellingen i Horisont Europa er noe redusert.

Forskningsrådet

Nye tildelinger

Figur 1 Forskningsrådet: brutto kontraktbeløp i nye koordinatorprosjekt, ikke justert for gjennomstrømningsmidler. Kategorien «Forskerprosjekt» omfatter kun tematiske utlysninger, ikke FRIPRO.

UiB har hatt rekorduttelling i midler fra Forskningsrådet til nye koordinatorprosjekt og -sentre i 2025. Ved inngangen til 2026 har UiB tilsagn om nærmere 860 millioner NOK (tallet kan endres etter kontraktforhandlinger med sentre og prosjekt).

De fleste fakulteter har økning i midler til nye prosjekt. Særlig stor er veksten for Det psykologiske fakultet, etter flere år med lav uttelling. Også Det medisinske fakultet og Det humanistiske fakultet har betydelig vekst. NT-fakultetet hadde særlig stor uttelling i 2024 knyttet til forskningsinfrastruktur, og har nærmere halvert omfanget av nye midler i 2025.

Tabell 1 Fakultetenes koordinatorsøknader etter søknadsår og gjennomslag etter vedtaksår, Forskningsrådet 2024 og 2025. Beløp i millioner NOK.

	2024			2025		
	Søknader	Innvilget	Beløp	Søknader	Innvilget	Beløp
NT	92	29	467	105	28	239
PSYK	5		0	23	4	212
MED	54	11	73	57	18	210
HF	14	4	17	28	7	120
SV	15	7	97	31	7	22
JUSS	5	4	31	15	3	14
UM	1	1	2	4	1	12
KMD			0	2	1	12
Totalsum	190	58	693	271	74	857

Økningen i midler siden 2024 kommer spesielt i virkemidler utenom de brede kategoriene av søknadstyper, merket «Annet» i tabell 2. Særlig betydning har bevilgninger på 64 millioner til etablering og drift av fire nye nasjonale forskerskoler, en på MED og tre på NT-fakultetet. Bevilgning til forskerskolene fordeles mellom partnere over en periode på åtte år.

Tabell 2 Søknadstyper - Søknad etter søknadsår og gjennomslag etter vedtaksår, koordinatorprosjekt, Forskningsrådet 2024 og 2025. Beløp i millioner NOK.

	2024			2025		
	Søknader	Innvilget	Beløp	Søknader	Innvilget	Beløp
FRIPRO forskerprosjekt	82	14	145	72	13	161
Tematiske forskerprosjekt	44	9	99	50	8	77
Innovasjon/kommersialisering	3			5	3	31
Kompetanse/samarbeid	11	4	44	25	7	75
Sentre/infrastruktur	6	6	376	53	3	376
Annet	44	25	38	66	40	138
Totalsum	190	58	693	271	74	857

Også midler til kompetanse -og samarbeidsprosjekt har økt betydelig, med 70 prosent i forhold til 2024 (30 mill NOK). Tre flere slike prosjekt ble innvilget i 2025 enn i 2024, etter en sterk økning i søknader til ordningen, som krever samarbeid med partnere utenfor academia.

Sentre og forskningsinfrastruktur

I 2025 oppnådde UiB like mye midler til sentre og forskningsinfrastruktur som i 2024. Mens 2024-tildelingen i helhet gikk til investeringer i forskningsinfrastruktur, er midlene i 2025 fordelt på tre forskningssentre ved tre fakultet:

- **AI LEARN (PSYK):** *Nasjonalt senter for kunstig intelligens og læring.* Et av fem finansierte sentre for forskning innen kunstig intelligens. Bevilgningen på 200 millioner er den største enkelttildelingen noensinne til et forskningssenter ved UiB. Midlene fordeles på et stort antall partnere.
- **Senter for norsk fagspråk (HF)** samler mange av de norske språkvitenskapelige miljøene i en storstilt nasjonal satsing de neste åtte årene, som et av to slike sentre.
- **SFI ICON (MED):** *Innovation Center for Neuroresilience.* Et av åtte nye sentre for forskningsdrevet innovasjon, med en bevilgning på 96 millioner som skal utvikle nye løsninger for tidlig oppdaging, forebyggelse og behandling av nevrodegenerative sykdommer som Parkinsons sykdom.

Over de siste ti årene har tendensen vært at en større andel av UiBs NFR-finansiering har gått til sentre og forskningsinfrastruktur, mens mindre midler går til prosjekt (fripro og tematiske forskerprosjekt, samt kompetanse og samarbeidsprosjekt). UiB hadde rekordstor søknad til utlysninger for sentre og forskningsinfrastruktur i 2025. Særlig SFF-utlysningen innebar en betydelig økning siden forrige søknadsrunde (2020). Med 34 prosjektforslag hadde UiB nest flest søknader nasjonalt, etter UiO (55), men foran NTNU (33) og UiT (14). Evaluering av trinn 1 er ventet i mai 2026. I 2021 gikk syv av UiBs søknader videre til trinn 2. SFF-prosessen ble lagt fram for forskningsutvalget i sak 20/25.

Tabell 3 Søknad SFF trinn 1 2020-2025

	2020	2025
HF	3	3
JUSS	1	
MED	6	10
NT	11	13
PSYK	1	2
SV	3	5
UM		1
Totalt	25	34

I 2024 hadde UiB svært god uttelling i utlysningen av midler til forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet. Til 2025-utlysningen sendte UiB ni søknader, ti færre enn i 2023/2024. Utlysningen i 2025 har vært mer spisset og rettet mot oppgradering av eksisterende infrastruktur, med begrenset mulighet for finansiering nye initiativ. Det er derfor en betydelig nedgang i søknader også nasjonalt.

FRIPRO

Tabell 4 FRIPRO søknader per søknadsår og gjennomslag per vedtaksår 2024, 2025. -Beløp i millioner NOK.

	2024			2025		
	Søknader	Innvilget	Beløp	Søknader	Innvilget	Beløp
HF	11	2	17	13	1	6
MED	26	3	32	15	4	41
NT	39	9	96	28	7	103
PSYK	2	0	0	5	0	0
SV	4	0	0	9	0	0
UM				2	1	12
Totalt	82	14	145	72	13	161

UiB hadde noe lavere søknadstall i FRIPRO-utlysningene i 2025 enn i 2024, og oppnådde 13 finansierte prosjekt, nesten like mange som i 2024 (14). Etterslep i løpende søknadsbehandling fra 2024 gjorde at betydelig flere søknader ble vurdert i 2025 – 72 søknader, opp fra 39 året før. Grunnen til at antall innstilte prosjekt ikke økte, er at suksessraten i søknadene ble sterkt redusert, fra 28 til 18 prosent. Nedgangen i søknadstall er avgrenset til Det medisinske fakultet og Fakultet for naturvitenskap og teknologi. Det er naturlig å sette nedgangen i sammenheng med høy søknadsaktivitet mot andre virkemiddel, som SFF og ERC.

Nedgangen i søknader fra UiB var på 12 prosent, mens deltakelsen i FRIPRO-utlysningene økte med 17 prosent nasjonalt. Ved siden av UiB var det bare NTNU av de større institusjonene som hadde nedgang i søknader (-5 %). UiO hadde en økning på 26 prosent, mens UiT økte med 42 prosent. Til tross for nedgangen er UiB nest mest aktiv nasjonalt i FRIPRO-søknader målt per vitenskapelig ansatt. Antall finansierte prosjekt nasjonalt har økt med nærmere 50 prosent. UiO har hatt en betydelig økning i finansierte prosjekt, ellers er utslagene mindre på de øvrige institusjonene.

Tabell 5 FRIPRO søknader etter søknadsår og innvilgede etter vedtaksår, nasjonalt.

	2024		2025	
	Søknad	Innvilget	Søknad	Innvilget
UIO	120	25	151	46
NTNU	97	10	92	15
UIB	82	14	72	13
UIT	36	5	51	10
Andre	214	29	279	37
Totalsum	550	83	643	121

Forskningsrådet innførte tre nye FRIPRO-utlysninger i 2025, i tillegg til de tradisjonelle (erfarne forskere, tidlig karriere, mobilitet):

- Radikale forskningsideer i tidlig karriere – prosjekt med ett års varighet innrettet mot yngre forskere, som gir mulighet til å utvikle forskningsideer i et tidlig stadium.
- Toppforskere – forskerprosjekt for å utvikle verdensledende forskningsmiljøer, inntil 40 millioner i støtte til erfarne forskere, og
- Finansiering av kvalifiserte ERC-søknader – støtte til ERC-søknader som kvalifiserer til finansiering, men ikke har rukket opp

Selv om antall finansierte prosjekt ikke økte i 2025, økte det totale støttebeløpet til FRIPRO-prosjekt med ca 15 millioner. Det skyldes gjennomslag for en søknad til den nye utlysningen for toppforskere: Kristian Ytre-Hauge ved IFT fikk 40 millioner for forskning på protonterapi. Nasjonalt ble i alt fire slike prosjekt tildelt midler.

Det er særlig innen utlysningen for erfarne forskere at søknadsvolum er redusert i 2025. Endringen i søknad for tidlig-karriere-forskere var mindre, men finansierte prosjekt ble redusert fra fire til ett. Nasjonalt tar UiO nær halvparten (23) av disse stipendene, mens resten – 28 prosjekt - er spredd jevnt på 18 institusjoner. Ved utgangen av 2025 gjenstod 40 FRIPRO-søknader fra UiB for evaluering i 2026.

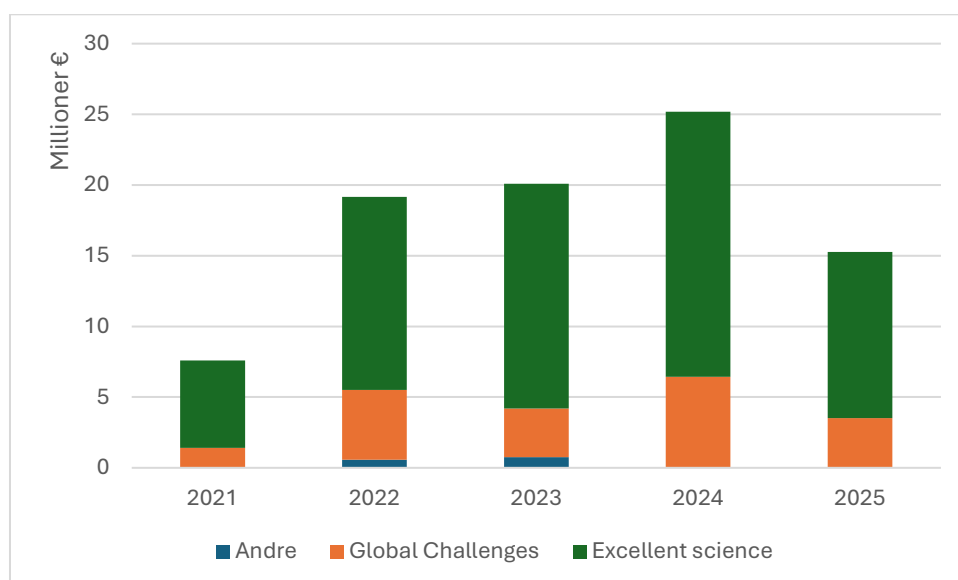
Foreløpig har ikke UiBs forskningsmiljø gjort stor nytte av utlysningen for radikale forskningsideer. Kun to søknader er fremmet til denne ordningen siden det ble åpnet for søkning

våren 2025. Gitt utfordringer med gjennomslag, bør det være aktuelt for mange fagmiljø å vurdere om denne ordningen kan gi utbytte i form av sterkere søknader i «fulle» utlysninger for FRIPRO tidlig karriere og ERC Starting grants.

Tabell 6 FRIPRO utlysninger. Søknader per søknadsår og gjennomslag per vedtaksår 2024-2025.

	2024			2025		
	Søknader	Innvilget	Beløp	Søknader	Innvilget	Beløp
Forskerprosjekt for erfarne forskere	52	9	108	34	8	95
Forskerprosjekt for tidlig karriere	27	4	32	23	1	10
Treårig prosjekt med internasjonal mobilitet	3	1	5	6	3	16
Radikale forskningsidéer i tidlig karriere				2		
Toppforskere - Forskerprosjekt for å utvikle verdensledende forskningsmiljøer				6	1	40
Totalsum	82	14	145	72	13	161

EUs rammeprogram

Figur 2 EU: netto støttebeløp nye prosjekt fordelt på pilar, etter årstall for tilsagn/vedtak

I motsetning til utviklingen i forskningsrådet, fikk UiB lavere uttelling for nye EU-prosjekt i 2025 enn de tre foregående årene. UiB hentet mindre midler både fra excellent science-pilaren, og fra Global challenges. Totalt fikk UiB gjennomslag for 19 prosjektforslag til en verdi av 15 millioner euro, 10 millioner under nivået fra 2024. Prosjektene omfattet tre ERC: to advanced grants (NT), et consolidator grant (SV); seks MSCA PF; to MSCA doktornettverk og tre Pilar 2-prosjekt.

Mens innvilgede prosjekt gikk ned, har søknad til programmene økt betydelig fra 2024 til 2025. Det er økning i søknadstall på de fleste fakultetene, og både ERC, MSCA- og pilar 2 har vekst på rundt 50 %. Innen pilar 2 er det særlig vekst i helse-klyngen, mens klyngen for klima, miljø og energi har en nedgang. Av søknadene fra 2025 er tre fjerdedeler under behandling, og vil besluttes i 2026.

Tabell 7 Søknad og gjennomslag, EU, etter søknadstyper. Søknad etter søknadsår, innvilget/beløp etter vedtaksår. Beløp i € 1000

	2024			2025		
	Søknad	Innvilget	Beløp	Søknad	Innvilget	Beløp
Excellent Science	78	21	18 497	115	14	11 739
ERC	41	6	12 418	63	5	8 473
INFRA	6	2	598	6		0
MSCA	31	13	5 481	46	9	3 266
GLOBAL CHALLENGES	40	8	6 375	59	3	3 482
CL1 Health	7	2	1 921	22	2	3 167
CL2 Culture, Creativity and Inclusive society	9	1	1 191	17		0
CL3 Civil security for society	3		0	2		0
CL4 Digital, Industry and Space	4	2	1 118	1		0
CL5 Climate, Energy and Mobility	6	1	822	5		0
CL6 Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture	11	2	1 324	12	1	315
Other	7	0	0	9	2	56
EIC	3		0	8		0
WIDERA	2		0	1	1	37
Erasmus	2		0		1	19
Totalsum	125	29	24 873	184	19	15 276

Tabell 8 Søknad og gjennomslag, EU, etter fakultet. Søknad etter søknadsår, innvilget/beløp etter vedtaksår. Beløp i € 1000

	2024			2025		
	Søknad	Innvilget	Beløp	Søknad	Innvilget	Beløp
HF	13	5	8 033 447	19	3	754 734
JUSS	2	1	2 000 000	2		
KMD	2	1	698 058	3		
MED	25	8	6 739 209	48	6	4 715 719
NT	49	12	6 152 972	65	7	7 539 860
PSYK	10	1	1 191 325	16	1	19 074
SV	18	3	360 711	26	2	2 246 685
MUSEUM	4			4		
Totalsum	125	32	25 175 722	184	19	15 276 072

Innen ERC har det særlig vært sterk vekst i søknad til Starting grants (StG) i løpet av de siste fire årene. Søknad til StG økte fra 19 i 2024 til 29 i 2025, det var dermed flere som søkte ERC StG enn forskningsrådets utlysning for tidlig karriere i 2025. Søknadene fra 2024 ble evaluert i 2025. Selv om fire av søknadene fikk god vurdering, fikk ingen finansiering. UiB har etablert et eget kursopplegg, ERC StG Development Programme, for å øke deltakelse og styrke kvalitet i søknadene.

Tabell 7 under viser Forskningsrådets nasjonale oversikter over deltakelse i Horisont Europa for de fire største universitetene. Uttaket er basert på EUs prosjektdatabase (Cordis), oppdatert med søknader og innvilgede prosjekt per ca mars 2025. Oppdateringen bekrefter funnene i STYRK UiB-rapporten om at søknadsaktiviteten ved UiB er noe lavere enn UiO og NTNU innenfor

sentrale program som ERC, MSCA og pilar 2. Suksessrate i søknadene er imidlertid relativt lik blant de store universitetene.

Tabell 9 Søknad og gjennomslag nasjonalt, Horisont Europa. Utvalgte programmer. Årsverk: sum årsverk i faglige stillinger 2021-2024, DBH. Beløp indeks: Finansiert beløp per årsverk som andel av høyest rangerte innenfor kategorien. Kilde: NFR, november 2025

	Søknader	Innstilte	Suksessrate	Beløp	Søknader per 1000 årsverk	Beløp € per årsverk	Beløp indeks
ERC							
UiB	161	24	15 %	40,3	17	4 313	75
UiO	352	52	15 %	89,6	22	5 726	100
NTNU	176	24	14 %	45,3	9	2 251	39
UIT	67	11	16 %	26,3	7	2 915	51
INFRA							
UiB	22	17	77 %	4,5	2	480	100
UiO	24	14	58 %	7,4	2	473	98
NTNU	18	11	61 %	1,9	1	92	19
UIT	10	6	60 %	2,8	1	307	64
MSCA							
UiB	144	32	22 %	13,9	15	1 488	77
UiO	464	106	23 %	30,1	30	1 922	100
NTNU	476	79	17 %	21,3	24	1 060	55
UIT	190	41	22 %	10,5	21	1 165	61
Global Challenges							
UiB	118	26	22 %	14,5	13	1 552	39
UiO	248	59	24 %	25,7	16	1 644	42
NTNU	615	126	20 %	79,6	31	3 954	100
UIT	92	31	34 %	14,7	10	1 627	41
Totalt							
UiB	475	104	22 %	74,5	51	7 981	79
UiO	1133	240	21 %	157,2	72	10 048	100
NTNU	1406	250	18 %	152,9	70	7 596	76
UIT	384	97	25 %	59,2	43	6 570	65

Målt etter forskningsmidler per vitenskapelig årsverk rangerer UiB nå som nummer to nasjonalt, tett opp mot NTNU, men 21 prosent under UiO. Det er særlig relativt god uttelling i ERC som hever nivået ved UiB. UiB gjør det best innen forskningsinfrastruktur, men her er den finansielle uttellingen ikke betydelig. UiB får også større finansiell uttelling enn NTNU innen MSCA, selv om vi oppnår færre prosjekt. Det skyldes at UiB har et cofund-prosjekt og større inntekter fra doktornettverk.

Saken legges fram for forskningsutvalget til drøfting